

Den Uposatha - Bak poya

Sachitra Mahendra

Bak poyou, která připadá na letošní dubnový den Uposatha, si připomínáme druhou Buddhovu návštěvu Srí Lanky. V tento den se také slaví Srí Lanský Nový rok. Bak je tedy měsícem, který má celostátní význam.

*Mahiyanganam - Nāgadīpam,
Kalyānam - Padalāncanam,
Divāguham – Dīghavāpi - Cetiyancha Mutiyanganam,
Tissa Mahā Vihārancha - Bodhim - Marichavattiyam,
Suwarnamāli Mahā Cetiyam – Thupārāma, Bhayagirim - Jetavanam - Sela Cetiyam - Tathā
Kacharagāmakam.
Ete Solassatāni Aham Vandāmi Sabbadā.*

Výše je uvedeno šestnáct nejdůležitějších buddhistických posvátných míst na Srí Lance. Druhá v seznamu je Nāgadīpa, ostrov na poloostrově Jaffna. Podle velké kroniky Mahāvamsa (což je historická báseň napsaná králem Srí Lanky v jazyce pāli), je název Nāgadīpa spojen s návštěvou Buddhy Gautamy na Srí Lance na Bak Pura Pasalosvaka poyu.

Důvodem bylo nastolení míru mezi dvěma králi, k jejichž boji se schylovalo právě na ostrově Nāgadīpa. Spor vznikl kvůli trůnu zdobenému drahokamy mezi králem oceánu Nāgou Mahodara a Nāgou Culodara, králem hory Kannavaddhamana. Mahodara byl Culodarův strýc. Oba byli obdařeni zázračnou mocí a náležitě vyzbrojeni. Jejich válka byla ohrožující pro celou zemi.

Profesor Wilhelm Geiger vysvětluje konflikt v překladu Mahāvamsa:

Mahāvamsa

"Tentýž Nāga Mahodara byl tehdy králem, obdařený zázračnou mocí a vládl království oceánu, které se rozpínalo na ploše tisíce a půl yojanů (12.000 km). Jeho mladší sestra byla provdána za krále Nāgu hory Kannavaddhamana; její syn byl Culodara. Otec obou sourozenců dal této sestře nádherný trůn zdobený šperky a poté zemřel. Proto nastala válka Culodary se strýcem Mahodarou, která byla ohrožující pro celou zemi."

Buddha tehdy již pátým rokem po svém osvícení pobýval v parku Jetavana. Když uviděl spor mezi těmito dvěma Nāgy, vzal časně ráno v den uposatha svou almužní mísu a roucho a rozhodl se navštívit Nāgadīpu. Mahāvamsa zaznamenává, že Buddha na Srí Lanku přišel v doprovodu božstva (deva) Samiddhisumany.

Tento deva vzal strom Rajāyatana, svůj vlastní příbytek a drže ho jako slunečník, šel za Buddhou na místo, kde sám jako člověk v minulém životě pobýval. V tomto minulém životě uviděl paccakabuddhu pojídat jídlo. Při pohledu na něj bylo jeho srdce potěšeno a nabídl mu

tenkrát větve stromu k očištění almužní mísy. Proto byl znovuzrozen v stromu Rajāyatana v nádherné Jetavana zahradě, kde Buddha nyní často pobýval. Vládce bohů (Brahma) v zájmu dobra přivedl devu spolu s jeho stromem z Indie ze zahrady Jetavana na Srí Lanku. Mahāvamsa vypráví o tom, jak Buddha urovnává spor.

Vznášející se ve vzduchu nad bitevním polem, mistr zahánějící spirituální temnotu, vyvolal zastrašující a úplnou tmu nad Nāgy. Poté uklidnil ty, kteří byli zastrašení, a opět rozšířil světlo po okolí.

Když Nāgové uviděli Vznešeného, radostně se mu poklonili k nohám. Poté k nim Vznešený pronesl Kakoluka, Phandana, Latukika a Wattaka jātaky které popisují zlé stránky nesváru a výhody plynoucí z jednoty mírového soužití. Poté se oba Nāgové s radostí vzdali trůnu.

"Když Vznešený, sestoupil na zem, posadil se na sedadle trůnu a byl obdarován králi Nāgů nebeským jídlem a pitím. Osmdesát kotis hadích duchů, obyvatelů oceánu a pevnin, přijalo útočiště u Trojího kletou a 8 etických rozhodnutí.

Král Nāgů Maniakkhika bratr Kalyānini matky, který se účastnil bitvy a který po příchodu Buddhy vyslechl jeho rozpravu, přijal u něj útočiště a etická rozhodnutí, vzdal úctu slovy:

„Velký je soucit, který jste nám prokázal ó Vznešený. Kdybyste se tu neobjevil, lehli bychom všichni popelem. Kéž světlo Vašeho soucitu (karunā) mě prozáří, ó Vy který jste naplněný všeobjímající láskou, (mettā) kéž opět navštívíte mou zemi, ó Blažený“!

Když Buddha mlčením odsouhlasil, že přijde ještě jednou na Srí Lanku, zasadili na místo, kde stál, jako posvátný památník strom Rajayatana.

Buddhovy návštěvy Srí Lanky některé sekty považují za nepravdivé a legendární. Jedním z důvodů je, že nejsou obsaženy v Tipitace. Předpokládá se však, že Buddha byl na Srí Lance třikrát: poprvé v Mahiyangana, podruhé v Jaffna která je označována jako Nāgadīpa, a potřetí v Kelaniya.

Poučení, které bychom se měli naučit u příležitosti dne Uposatha Bak poyi je, že vítězství přináší nenávist a porážení žijí v bídě. Ten, jehož mysl je klidná a nerušená žije šťastný život.

Napsala a přeložila bh.Visuddhi